

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobkyně: **J. D.**
zastoupena Mgr. Jiřím Šlencem, advokátem
se sídlem AK Velké náměstí 148, 500 03 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje ve
věcech služebních**
Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje
se sídlem Ulrichovo náměstí 810, 501 01 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2020, čj. KRP-13877-43/ČJ-2017-0500KR,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím náměstka ředitele krajského ředitelství pro ekonomiku ve věcech služebního poměru Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje bylo dne 14. října 2019 rozhodnuto pod čj. KRP-13877-34/ČJ-2017-500VO ve věci žádosti

žalobkyně o přiznání nároku na náhradu nemajetkové újmy vyčíslené výší 5.000.000,- Kč tak, že dle ustanovení § 109 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“) nebylo jednorázové odškodnění pozůstalých přiznáno, a dle § 106 a § 179 téhož zákona bylo řízení ve věci žádosti o náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti a o proplacení bolestného, ztížení společenského uplatnění a náhradu vyvažující odčinění duševních útrap zastaveno, neboť žádost byla posouzena jako zjevně právně nepřipustná.

2. Žalobkyně je pozůstalou matkou po pprap. M. D., naposledy služebně zařazeném jako vrchní asistent na Krajském ředitelství policie Královéhradeckého kraje, pohotovostním a eskortním oddělení odboru služby pořádkové policie, který zemřel při dopravní nehodě dne X při výkonu služby. Z žádosti žalobkyně vyplynulo, že po smrti syna trpěla depresemi a poruchami přizpůsobení, měla psychické problémy, od 5. 1. 2016 je pak v invalidním důchodu III. stupně, ztratila smysl života a je vyřazena z běžného života. Se sníženou pracovní schopností o 70 % je prakticky nezaměstnatelná.
3. Rozhodnutí ze dne 14. 10. 2019 odkázalo na § 98 a násl. komplexní úpravu náhrady škody, resp. odpovědnosti bezpečnostního sboru za újmu způsobenou příslušníkovi porušením právní povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, a to včetně úpravy odškodnění pozůstalých po příslušníkovi, který zemřel následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání (§§ 106 – 110) zákona č. 361/2003 Sb., s tím, že odkázalo rovněž na judikaturu Nejvyššího soudu – rozsudek sp. zn. 21 Cdo 1161/2014 – kde byla řešena situace, kdy jestliže zákon obsahuje ucelenou úpravu odškodnění pozůstalých ve speciálním zákoně, je vyloučeno použití právní úpravy obecné obsažené v zákoně č. 89/2012 Sb., (dále jen „občanský zákoník“), s tím, že tato argumentace následně vyplynula i z rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III ÚS 353/16.
4. Rozhodnutí citovalo znění § 109 cit. zákona s tím, že matka nežila se synem ve společné domácnosti, proto nesplňuje podmínky pro jednorázové odškodnění pozůstalých, náhrada za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti, bolestného, ztížení společenského uplatnění a náhrada vyvažující odčinění duševních útrap je pak vázána na přímé jednání škůdce, kterým bylo zasaženo do osobní integrity poškozeného, kdy tato příčinná souvislost u pozůstalých chybí, proto v případě žalobkyně nezbylo, než řízení zastavit.
5. O odvolání žalobkyně následně rozhodl žalovaný dne 20. 1. 2020 tak, že rozhodnutí orgánu I. stupně bylo změněno a bod 2 výroku zní nově – „v souladu s ustanovením § 106 zákona č. 361/2003 Sb., a podle § 179 téhož zastavuji řízení ve věci žádosti o náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti a o proplacení náhrady bolestného a ztížení společenského uplatnění“.

II. Žalobní argumentace

6. V žalobě se uvádí, že výzvou doručenou Krajskému ředitelství policie Královéhradeckého kraje dne 10. 2. 2017 vyzvala žalobkyně k plnění náhrady nemajetkové újmy dle §§ 2958 a 2959 občanského zákoníku, když takto postupovala cíleně, neboť zákon č. 361/2003 Sb., takový typ nemajetkové újmy neupravuje. Předchozí občanský zákoník upravoval odškodnění pevnými částkami dle příbuzenské posloupnosti. Na výzvu reagoval tehdejší ředitel plk. JUDr. D. F. sdělením, že žalobkyně dle zákona č. 361/2003 Sb. nesplňuje podmínky pro přiznání náhrady. Žalobkyně nebyla spokojena s takovým řešením a

podala proto žalobu o zaplacení peněžité náhrady za ublížení na zdraví a náhrady za odčinění duševních útrap u Okresního soudu v Hradci Králové.

7. Žaloba odkazuje na obě ve věci vydaná rozhodnutí žalovaného, postup žalovaného považuje za diskriminační, neboť se nemůže domoci stejných náhrad jako každý jiný občan mimo rámec ozbrojených sborů. K uvedené situaci došlo tím, že zákon č. 361/2003 Sb., nezareagoval na příslušná ustanovení nového občanského zákoníku a vytvořil tím nerovný přístup občanů k zákonu. Žalobkyně považuje rozhodnutí orgánu I. stupně za překvapivé, z rozhodnutí žalovaného pak není patrné, zda výrok 1 je potvrzen.
8. Obě řízení ve věci pak trpí zásadní vadou, která je činí neplatnými, když § 175 odst. 5 cit. zákona předpokládá vydání rozhodnutí o podání do 30 dnů, ve složitějších případech pak do 60 dnů od jeho doručení. Podání bylo doručeno 10. 2. 2017, služební funkcionář rozhodl 14. 10. 2019, o odvolání bylo rozhodnuto 20. 1. 2020. Žaloba namítá, že uvedená lhůta není pouze pořádková, neboť takovou uvedený zákon nezná. Žaloba z uvedených důvodů navrhl obě rozhodnutí žalovaného zrušit a nahradit žalobkyni náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

9. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 16. 4. 2020 plyne, že zákon č. 361/2003 Sb. řeší komplexně právní vztahy mezi bezpečnostním sborem a jeho příslušníky. Služební poměr je specifickým pracovně – právním vztahem, kde jsou zpřísněny vztahy podřízenosti a nadřízenosti, neexistuje rovnost obou subjektů, jako je tomu u zaměstnaneckého či jiného právního vztahu. To pak přináší i řadu rozdílů v právní úpravě jednotlivých institutů, když v rámci služebního poměru v některých případech je stanovena právní úprava pro příslušníky bezpečnostních sborů přísněji, na straně druhé jim zákon přiznává i výhodnější postavení – výsluhové nároky, ozdravný pobyt, úmrtné apod.
10. Žalovaný dále odkazuje na znění zákona č. 361/2003 Sb., který v ust. § 98 a násl. obsahuje komplexní úpravu odpovědnosti bezpečnostního sboru za újmu způsobenou příslušníkovi, včetně odškodnění pozůstalých, v ustanoveních § 106 až § 110 stanoví hmotněprávní podmínky, které je nutné splnit, aby odškodnění mohlo být přiznáno. Je pravdou, že uvedená právní úprava je odlišná od právní úpravy ust. § 2959 občanského zákoníku a okruh oprávněných osob je užší. Žalovaný však zdůrazňuje, že občanský zákoník obsahuje právní úpravu v soukromoprávních vztazích a nevztahuje se na právní vztahy vzniklé v souvislosti se služebním poměrem příslušníka bezpečnostního sboru. V dané situaci je tak služební funkcionář povinen respektovat podmínky a výši odškodnění stanovené zákonem o služebním poměru a nemůže přiznat požadované nároky nad rámec stanovený zákonem.
11. Žalovaný dále sdělil, že žalobkyně uplatnila svůj nárok i v občanskoprávním řízení u Okresního soudu v Hradci Králové, kdy věc je projednávána ve společném řízení pod sp. zn. 20 C 245/2017, žalovaný navrhl zastavení řízení pro věcnou nepříslušnost soudu k vydání rozhodnutí tak, jak o tom bylo pravomocně rozhodnuto v řízení vedeném u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 18 C 88/2019.
12. K námitce na zmatečnost rozhodnutí a neřešení bodu 1 výroku prvostupňového rozhodnutí pak žalovaný odkázal na § 190 odst. 8 zákona č. 361/2003 Sb., kde je

uvedeno, že jsou-li k tomu důvody, odvolací orgán rozhodnutí změnit, nebo zruší a řízení zastaví, popř. rozhodnutí nebo jeho část zruší a věc vrátí k novému projednání služebnímu funkcionáři, který napadené rozhodnutí vydal; jinak odvolání zamítne a rozhodnutí potvrdí. V daném případě došlo ke změně výroku prvostupňového rozhodnutí tak, že nově byl formulován bod 2 výroku tohoto rozhodnutí, kterým se řízení v části zastavuje.

13. K námitce, že obě rozhodnutí byla vydána po zákonem upravené lhůtě, rozhodnutí příslušného funkcionáře více než rok a půl po podání žalobkyně, žalovaný uvedl, že v právním řádu je nutné rozlišovat lhůty pořádkové a prekluzivní, kdy se zmeškáním lhůty pořádkové zákon nespojuje právní následky v podobě nezákonnosti provedeného úkonu, dává však možnost obrany v případě, že správní orgán nekoná, v podobě právních nástrojů jako jsou žaloba na nečinnost, oprávnění stanovených zákonem č. 82/1998 Sb., apod. Naopak se zmeškáním prekluzivní lhůty je spojena „sankce“ v podobě skutečnosti, že provedený úkon nevyvolá zamýšlené právní následky (např. zmeškání lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí podle ust. § 196 zákona č. 361/2003 Sb.). Uvedený zákon obsahuje v § 175 odst. 5 povinnost služebnímu funkcionáře rozhodnout o podání do 30 dnů a ve složitějších případech do 60 dnů od jeho doručení. V daném případě se jedná dle žalovaného o lhůtu pořádkovou, jejíž nedodržení nemá za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci. Žalovaný připomněl, že příslušný služební funkcionář nevedl o žádosti žalobkyně od počátku řízení, neboť byl přesvědčen, že pokud žalobkyně nesplňuje podmínky pro odškodnění, nemůže být ani účastníkem řízení. Proto jí byl na jeho žádost zaslán dopis ředitele KŘP-H, ve kterém byla o nesplnění podmínek informována. Po zveřejnění usnesení zvláštního senátu čj. Konf 11/2018-16 ze dne 15. 1. 2019 příslušný služební funkcionář věc přehodnotil a po pravomocném určení viníka dopravní nehody (v trestním řízení) provedl řízení ve věcech služebního poměru a vydal shora uvedené rozhodnutí.

14. Vzhledem k uvedeným skutečnostem žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). O věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť byly splněny podmínky ust. § 51 s.ř.s.

A. Listiny zaslané krajskému soudu v průběhu řízení

16. Krajský soud konstatoval, že žalovaný přiložil ke svému vyjádření usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), ze dne 15. 1. 2019, Konf 11/2018, v němž senát vyslovil příslušnost správního orgánu vydat rozhodnutí o nároku žalobce na náhradu škody a nemajetkové újmy v případě, kdy vznikl kompetenční spor o pravomoc rozhodování ve věci odpovědnosti za škodu a nemajetkovou újmu v případě vydání nezákonného rozhodnutí správního orgánu.

17. Dále je přiložen rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 17. 5. 2018, sp. zn. 33T 90/2016, kterým byl obžalovaný J. U., příslušník Policie České republiky, uznán vinným z nepřizpůsobení rychlosti jízdy svým schopnostem, vlastnostem vozidla, situaci na místě a nepříznivým povětrnostním podmínkám, když jako řidič vozidla VW Transporter se

- dne 29. 12. 2014 dostal do smyku a přejel do levého jízdního pruhu, kde se střetl s protijedoucí nákladní soupravou, v důsledku čehož utrpěli spolucestující nstržm. M. D. a nprap. J. D. zranění, neslučitelná se životem. O odvolání odsouzeného rozhodoval následně Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka Liberec rozsudkem ze dne 21. 3. 2019 pod sp. zn. 55 To 468/2018.
18. Předložen byl soudu dále i Revizní znalecký posudek C 1640, vypracovaný Vysokým učením technickým v Brně, Ústavem soudního inženýrství ze dne 28. 2. 2018 ve věci dopravní nehody (viz výše).
19. Přítomna je dále Odpověď na výzvu, podání žalovaného, kterým dne 17. 2. 2017 sdělil zástupci žalobkyně své stanovisko k uplatnění nároku na náhradu škody na zdraví, kde odkazuje na komplexní úpravu zákona č. 361/2003 Sb., konkrétně na taxativní výčet těchto náhrad, plynoucí ze znění § 106. Z dalších listin plyne, že žalovanému byl předložen rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 6. 3. 2000, sp. zn. Nc 570/99, o svěření nezl. M. D. do výchovy matky pro dobu po rozvodu rodičů, jako další listina je přítomen Posudek o invaliditě žalobkyně ze dne 14. 3. 2016, z něhož plyne, že žalobkyně byla shledána invalidní třetím stupněm invalidity s datem jejího vzniku 5. 1. 2016.
20. Krajský soud dále obdržel spolu s výše uvedenými listinnými podklady i fotokopii Znaleckého posudku znalce v oboru zdravotnictví odvětví odškodňování nemateriálních újem na zdraví, a to Prof. MUDr. K. M., DrSc., vyčíslijící bolestné a ztížení společenského uplatnění žalobkyně částkou 960 835 Kč.
21. Dne 19. 5. 2020 krajský soud obdržel návrh, podaný soudcem Okresního soudu v Hradci Králové JUDr. J. K., podaný Zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb. (dále jen „zvláštní senát“), a to na zahájení řízení o kompetenčním sporu podle zákona č. 131/2002 Sb., ve věci účastníků J. D., M. D. a J. D., kdy je navrhováno, aby byla vyslovena pravomoc soudu v občanském soudním řízení, a usnesení služebního funkcionáře, náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje pro ekonomiku ze dne 14. 10. 2019 čj. KRPH-107978-22/ČJ-2017-500VO a čj. KRPH-13877-34/ČJ-2017-500VO aby byla zrušena. Z podání je patrné, že žalobci podali žaloby proti cit. usnesením žalovaného, kterými se domáhali zaplacení peněžitých náhrad za vytrpěné bolesti, ztížení společenského uplatnění a vyvažujících duševní útrapy, a to na základě ust. §§ 2914, 2958 a 2959 občanského zákoníku, a to k Okresnímu soudu v Hradci Králové. Krajský soud konstatuje, že Zvláštní senát rozhodl o návrhu dne 14. 1. 2022, a to pod sp. zn. Konf 7/2020, návrhy odmítl. Zvláštní senát své rozhodnutí odůvodnil tak, že strany kompetenčního sporu, kterými je Okresní soud Hradec Králové a ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, kteří návrh podali, se mohou úspěšně domáhat rozhodnutí zvláštního senátu o kompetenčním sporu pouze tehdy, pokud takovýto spor mezi jeho stranami vznikl a ku dni rozhodování zvláštního senátu trvá. Tato podmínka však nebyla splněna, neboť Okresní soud v Hradci Králové již o meritu věci rozhodl dne 7. 5. 2020, řízení bylo skončeno i před služebním funkcionářem, ředitelem KŘ PČR, který o odvoláních žalobců rozhodl a teprve poté, dne 3. 6. 2020, podal návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu.

B. Shrnutí skutkového stavu věci

22. Ze spisového materiálu plyne, že dne 29. 12. 2014 kolem 8:00 hodin došlo v katastru obce Doksy, v části obce Obora, na silnici č. I/38 k dopravní nehodě, kterou způsobil během

výkonu služby pprap. J. U., příslušník Policie ČR, který řídil služební motorové vozidlo zn. VW Transporter, jehož vlastníkem a provozovatelem je žalovaný. V důsledku této dopravní nehody utrpěl syn žalobkyně – pprap. M. D., který nebyl za jízdy připoutaný bezpečnostními pásy a porušil tak svoji povinnost dle § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., zranění neslučitelná se životem, v důsledku nichž na místě zemřel. Byl rovněž příslušníkem Policie ČR a v té době ve výkonu služby.

23. Žalobkyně žádala o náhradu nemajetkové újmy, a to zejména s odkazem na příslušná ustanovení občanského zákoníku (viz bod 6), kdy orgán I. stupně reagoval nejprve sdělením ze dne 17. 2. 2017, posléze pak rozhodnutím ze dne 14. 10. 2019 a následně rozhodnutím žalovaného o odvolání ze dne 20. 1. 2020. Žalobkyni nebylo odškodnění přiznáno, neboť nesplnila podmínky příslušných ustanovení zákona č. 361/2003 Sb. Žalobkyně žádala souběžně o zaplacení peněžité náhrady za ublížení na zdraví a náhradu za odčinění duševních útrap prostřednictvím žaloby, podané u Okresního soudu v Hradci Králové, tedy cestou občanskoprávního nároku.
24. Z předloženého správního spisu vyplývá výše zmíněná výzva žalobkyně ze dne 6. 2. 2017 k plnění na náhradu škody na zdraví, kterou utrpěla úmrtím syna, žádala odškodnění utrpené bolesti, ztížení společenského uplatnění (§ 2958 občanského zákoníku) a značných duševních útrap s trvalými následky (§ 2959 občanského zákoníku), s tím, že v lednu 2015 musela vyhledat z důvodů depresí a poruch přizpůsobení po tragické smrti svého syna psychiatrickou ambulanci. V r. 2016 došlo k psychiatrické hospitalizaci v průběhu měsíce března a dubna, následoval lázeňský pobyt, od 5. 1. 2016 je v invalidním důchodu III. stupně, vyřazena z běžného života, ztratila smysl života a je prakticky nezaměstnatelná. K výzvě byl doložen posudek o invaliditě ze dne 14. 3. 2016, rozhodnutí ČSSZ o přiznání invalidního důchodu ze dne 12. 4. 2016, rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové sp. zn. Nc 570/99 (viz bod 19), znalecký posudek Prof. MUDr. K. M., DrSc. (viz bod 20), přítomna je i odpověď žalovaného na výzvu žalobkyně ze dne 17. 2. 2017.
25. Na základě uvedených podkladů žalovaný rozhodl ve věci rozhodnutím orgánu I. stupně a po odvolání rozhodl žalovaný, k odškodnění žalobkyně dle zákona č. 361/2003 Sb., nedošlo, neboť žalobkyně nesplnila podmínky tímto zákonem upravené pro možné odškodnění pozůstalých po zemřelém příslušníkovi bezpečnostního sboru.

C. Právní úprava zákona č. 361/2003 Sb.

26. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, upravuje ve svém § 100 v odst. 1, že bezpečnostní sbor odpovídá příslušníkovi za škodu způsobenou služebním úrazem, tím je dle odst. 3 také úraz, který příslušník utrpěl při cestě do místa plnění služebních úkolů a zpět při vyslání na služební cestu, na studijní pobyt nebo při převelení.
27. V ustanovení § 106 jsou upraveny druhy náhrad poskytovaných po úmrtí příslušníka. Zemře-li příslušník následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání, mají pozůstalí po příslušníkovi nárok na
- a) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením,
 - b) náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem,
 - c) náhradu nákladů na výživu pozůstalých,

- d) jednorázové odškodnění pozůstalých,
- e) náhradu věcné škody.

28. Jednorázové odškodnění pozůstalých je upraveno § 109, v němž se uvádí, že se poskytne pozůstalému manželovi příslušníka a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši 400 000 Kč, a každému rodiči příslušníka, jestliže s ním žil v domácnosti, ve výši 240 000 Kč.
29. Institut náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění je upraven zněním § 104, v návaznosti na znění § 101 se však jedná o náhradu, která je spolu s náhradou za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě (§ 102), náhradou za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě (§ 103), jednorázovým odškodněním (§ 105), poskytována **příslušníkovi bezpečnostního sboru.**

D. Posouzení žalobních námitek krajským soudem

30. Ve věci žalobkyně bylo rozhodnuto o nepřiznání jednorázového odškodnění pozůstalých ve smyslu § 109 zákona č. 361/2003 Sb., ze spisových podkladů je patrné, že žalobkyně bydlela v době rozhodné na adrese, z žalobou napadeného rozhodnutí pak plyne, že usnesením Okresního soudu v Hradci Králové čj. 34D165/2015 ze dne 7. 10. 2015 byla schválena dohoda o rozdělení pozůstalosti po zůstaviteli pprap. M. D. a mj. z něho vyplývá, že tento žil ve společné domácnosti s paní P. U., na které se společně podíleli po dobu nejméně a nepřetržitě jednoho roku přede dnem smrti zůstavitele a rovněž nejméně po tuto dobu o společnou domácnost pečovali. Je rovněž citováno, že všichni účastníci dědického řízení vyslovili s touto skutečností svůj souhlas a potvrdili, že jmenovanou považují za osobu spolužijící se zůstavitelem a prohlásili, že nikdo jiný se zůstavitelem ve společné domácnosti nežil. Z uvedených skutečností je patrné, že žalobkyně nesplňovala v době úmrtí syna podmínku, stanovou zněním § 109 zákona č. 361/2003 Sb., a o jejím nároku na jednorázové odškodnění pozůstalých, upraveném cit. ustanovením, bylo rozhodnuto v souladu s platnou právní úpravou zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.
31. Žalobou napadeným rozhodnutím došlo ke změně znění bodu 2 výroku rozhodnutí orgánu I. stupně s tím, že se zastavuje řízení ve věci žádosti o náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a o proplacení náhrady bolestného a ztížení společenského uplatnění, což žalovaný odůvodnil tím, že z rozhodnutí orgánu I. stupně je patrné, že žádost o náhradu vyvažující odčinění duševních útrap byla předmětem odůvodnění nepřiznání jednorázového odškodnění pozůstalých, u něhož žalobkyně nesplnila podmínky nároku a nebylo proto třeba řízení o tomto požadavku žalobkyně zastavovat v bodě 2 výroku. Ve znění cit. bodu výroku a v jeho odůvodnění nespatriil soud žádný rozpor se zákonem č. 361/2003 Sb., když žalovaný změnu odůvodnil zněním § 106 (viz shora) a § 179 cit. zákona, které upravuje zastavení řízení mj. v případě podání žádosti zjevně právně nepřipustné, za kterou vyčíslení uvedených nároků žalobkyní žalovaný dále v odůvodnění označil.
32. K žalobní námitce o neplatnosti napadených rozhodnutí žalovaného z důvodu toho, že nebyla vydána ve lhůtě, upravené § 175 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., krajský soud uvádí, že, jak plyne ze skutečností, uvedených v bodě 24, na výzvu žalobkyně ze dne 6. 2. 2017 k plnění jejích nároků na odškodnění za smrt syna žalovaný odpověděl přípisem ze dne 17. 2. 2017. Odpověď na výzvu obsahuje stanovisko plk. JUDr. D. F., ředitele

Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, z něhož vyplývá, že „odpovědnost Policie ČR za škodu je komplexně upravena zákonem č. 361/2003 Sb., který v ust. § 106 obsahuje taxativní výčet náhrad, poskytovaných po úmrtí příslušníka. Jedná se konkrétně o nárok na náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením příslušníka, náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem, náhradu na výživu pozůstalých, jednorázové odškodnění pozůstalých a náhradu věcné škody. V následujících ustanoveních tohoto zákona je podrobněji rozvedeno komu, za jakých podmínek a v jaké výši tyto nároky pozůstalým náleží. Jinou škodu nelze na bezpečnostním sboru požadovat. V souladu s touto platnou právní úpravou (§ 107 odst. 2 zákona) bylo pozůstalému otci M. D., poskytnuto zálohové odškodnění za výdaje na úpravu hrobu. Pozůstalým matce J. D. ani bratru J. D. žádná plnění nebyla poskytnuta, neboť podmínky pro jejich přiznání dle zákona č. 361/2003 Sb., nesplňovali a nesplňují. Vzhledem k shora uvedenému a s odkazem na judikaturu, vztahující se k této problematice, nelze vyhovět nároku uplatněnému ve Vašem podání, kdy se domáháte nemajetkové újmy“.

33. Z uvedeného pak krajský soud dovozuje, že s ohledem na znění § 175 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., - služební funkcionář je povinen rozhodnout o podání do 30 dnů a ve složitějších případech do 60 dnů od jeho doručení – nespátřil v postupu služebního funkcionáře v dané věci pochybení, které by mělo mít za důsledek neplatnost později vydaného rozhodnutí, resp. rozhodnutí vydaných. Protože cit. ustanovení hovoří o povinnosti funkcionáře, jedná se dle přesvědčení soudu o lhůtu pořádkovou, tak, jak vyplývá např. z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 12. 4. 2013, kdy pod sp. zn. 5 Ans 4/2012 soud uvedl: „II. V případě přerušení správního řízení podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu z r. 2004 spojeného s výzvou k odstranění nedostatků žádosti podle § 45 odst. 2 citovaného zákona se má v souladu s § 65 odst. 1 téhož zákona za to, že **pořádková lhůta pro vydání rozhodnutí správního orgánu stanovená v § 71 správního řádu z r. 2004, příp. zvláštním zákonem, neběžela již ode dne**“, přičemž z ustanovení § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, plyne, že správní orgán je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu, a pokud ho nelze vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, k nimž se připočítává lhůta.....
34. Správní řád pak upravuje možnost ochrany před nečinností správního orgánu v § 80, soudní řád správní upravuje ochranu proti nečinnosti správního orgánu v ust. §§ 79 – 81. Žalobkyně se ochrany proti nečinnosti správního orgánu nedovolávala, krajský soud je proto přesvědčen, že v přezkumném řízení soudním se žalobkyně na základě uvedených skutečností nemůže dovolat neplatnosti rozhodnutí žalovaného z důvodu nenaplněné lhůty služebního funkcionáře k vydání rozhodnutí ve věci.
35. Krajský soud dále konstatuje, že otázkou komplexnosti úpravy možného poskytnutí odškodnění pozůstalým po příslušníku bezpečnostních sborů zákonem č. 361/2003 Sb., se již zabýval v řízení, vedeném pod sp. zn. 30 Ad 1/2020 ze dne 29. 6. 2021, na závěry vyvozené v této věci plně odkazuje, neboť jsou plně aplikovatelné i pro toto řízení. Krajský soud v uvedeném rozsudku po citaci znění § 2959 občanského zákoníku a §§ 106 – 109 zákona č. 361/2003 Sb., připomněl, že zákon o služebním poměru ve svém § 1 odst. 1 upravuje právní poměry fyzických osob, které vykonávají službu, jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby. Bezpečnostním poměrem se přitom rozumí též Policie ČR. Podle § 2 odst. 1 v zásadě jedná a rozhoduje jménem státu ředitel bezpečnostního sboru. K jednání a rozhodnutí o nároku pozůstalých na

náhradu nemajetkové újmy – odškodnění duševních útrap pozůstalých – vzniklé v důsledku úmrtí příslušníka bezpečnostního sboru při výkonu služby je v souladu s usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 6. 9. 2019, čj. 18 C 88/2019-107, příslušný správní orgán. Zde je s odkazem na rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2003, čj. 6 As 29/2003-97 rovněž uvedeno, že věci vyplývající ze služebního poměru příslušníků Policie ČR nejsou věcmi pracovními, ani je nelze pro jejich povahu považovat za věci soukromoprávní. Služební poměr je charakterizován jako institut veřejného práva, a je považován za právní poměr státně zaměstnanecký. Citované rozhodnutí pak doplňuje, že uvedené závěry potvrdil i Krajský soud v Hradci Králové v usnesení ze dne 26. 11. 2019, čj. 19 Co 418/2019-148, který zdůraznil, že zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů obsahuje komplexní úpravu odpovědnosti bezpečnostního sboru za újmu způsobenou jeho příslušníkem, a to včetně nároků pozůstalých osob, kdy vyšel z výkladu dané problematiky podaného v usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., čj. Konf 11/2018-16 ze dne 15. 1. 2019 (odst. 28 a 31) – „*zákon o služebním poměru obsahuje v § 98 a násl. komplexní úpravu náhrady škody způsobené ozbrojeným sborem jeho příslušníkem, a to včetně škody vzniklé porušením právní povinnosti při výkonu služby a v přímé souvislosti s ním, tj. též při rozhodování v řízení o služebním poměru. Zvláštní senát si je vědom i takového výkladu zákona o služebním poměru, podle kterého nároky poškozených příslušníků ozbrojených sborů nemusí být v důsledku absence právního základu v zákoně o služebním poměru odškodněny, avšak bude již na posouzení příslušných služebních funkcionářů, případně následně správních soudů, zda skutečně specifika služebního poměru umožňují některá práva příslušníků ozbrojeného sboru omezit*“.

36. Cit. rozhodnutí krajského soudu ze dne 29. 6. 2021 dále připomíná, že obdobně o věci rozhodl i Nejvyšší soud dne 30. 11. 2020, kdy pod sp. zn. 21 Cdo 1261/2020 zamítl dovolání pozůstalých proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 11. 2019, čj. 19 Co 418/2019-148 a kdy uvedl, že zákon o služebním poměru obsahuje v „*části sedmé, Hlavě III pod marginální rubrikou „odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu“ komplexní úpravu odpovědnosti za újmu. Ustanovení § 100 cit. zákona potom upravuje odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu způsobenou příslušníkem (pozůstalým příslušníkem) služebním úrazem (poškozením zdraví nebo smrtí příslušníka úrazem při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním anebo pro výkon služby – srov. § 90 odst. 1 cit. zákona); druhy náhrad, které je bezpečnostní sbor povinen poskytnout pozůstalým příslušníka v případě, že příslušník v důsledku služebního úrazu zemře, stanoví ustanovení § 106 až 110 cit. zákona*“. Cit. rozhodnutí krajského soudu sp. zn. 30 Ad 1/2020 zde doplňuje, že usnesení Nejvyššího soudu bylo vydáno až po obou rozhodnutích správních orgánů v projednávané věci a po jejich napadení správní žalobou, potvrdilo přitom správnost postupu a závěrů jak Okresního soudu v Hradci Králové a Krajského soudu v Hradci Králové v občanskoprávním řízení (viz výše), tak i správních orgánů v uvedené věci. Uvedené rozhodnutí krajského soudu pak uzavřelo, že správní orgány postupovaly správně, pokud nároky žalobkyně ve správním řízení posuzovaly podle příslušných ustanovení zákona o služebním poměru, nikoliv podle občanského zákoníku.
37. V nyní projednávané věci se krajský soud přiklonil k výše uvedenému názoru žalovaného, že je v případě zákona č. 361/2003 Sb., nutné přihlédnout k specifiku zákona o služebním poměru, který povinnosti příslušníka bezpečnostního sboru vyvažuje některými výhodami, na straně druhé pak upravuje vlastní pravidla odškodňovacího procesu v případě pozůstalých, kdy např. konkrétně v dané věci musí správní orgán

respektovat podmínku soužití ve společné domácnosti poškozeného a jeho rodičů v době smrti.

38. Vzhledem k uvedeným skutečnostem shora dospěl krajský soud k závěru, že žalobní námitky žalobkyně nebyly v daném případě důvodné, žalobu proto zamítl, v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s.ř.s.

V. Náklady řízení

39. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodnil zněním ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy lze přiznat náhradu nákladů řízení účastníkovi, který byl ve věci úspěšný. Správní orgán náhradu nákladů řízení nežádal, žalobkyně ve věci úspěšná nebyla, proto krajský soud rozhodl tak, že náhrada nákladů řízení se nepřiznává žádnému z účastníků řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 13. dubna 2022

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu